

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
Інститут менеджменту та економіки

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІМЕ
_____ О.Г. Дзьоба
«__» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Другий (магістерський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність

072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва)

спеціалізація

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова

Робоча програма дисципліни «Фінансовий ринок у сфері бізнесу» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **магістр** за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування».

Розробник:

доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент

_____ З.А. Мацук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів.

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1.

Завідувач кафедри фінансів _____

І. Г. Фадєєва

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри

фінансів

І. Г. Фадєєва

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Семестр 1		Семестр 2	
			Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3			3	3
Кількість модулів	2	2			2	2
Загальний обсяг часу, год	90	90			90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	14			36	14
лекційні заняття	18	8			18	8
семінарські заняття	-	-			-	-
практичні заняття	18	6			18	6
лабораторні заняття	-	-			-	-
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	76			54	76
виконання курсової роботи	-	-			-	-
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-			-	-
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	34	26			34	26
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	30			10	30
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	20			10	20
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-			-	-
підготовка до екзамену	-	-			-	-
Форма семестрового контролю	Залік				Залік	

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності української економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств.

Фінансове управління діяльністю підприємства має створювати умови для приросту достатку власників такого підприємства, забезпечуючи при цьому ефективний перерозподіл капіталу в межах національної економіки та формування середнього класу власників. Розв'язання цих та інших завдань безпосередньо залежить від рівня професійної підготовки фахівців з фінансового менеджменту, рівня їх компетенції, вміння обґрунтовувати та приймати правильні управлінські фінансові рішення.

Мета дисципліни – дати студентам теоретичні знання та практичні навички управління фінансами суб'єктів господарювання.

Завданнями вивчення дисципліни є: з'ясування суті фінансового менеджменту; впливу факторів на фінансовий результат і ринкову вартість підприємства; опанування методами фінансового забезпечення підприємницької діяльності; вивчення механізму державного регулювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; з'ясування особливостей фінансового менеджменту суб'єктів підприємництва різних організаційно-правових форм та форм власності; визначення пріоритетних напрямів управління фінансами.

Предметом дисципліни є специфічна сфера фінансових відносин, що виникають у процесі управління фінансами підприємств.

Професійні компетенції, що формуються в процесі вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу»

Аналітичні компетенції

- Здійснювати аналіз грошових потоків: абсолютної величини грошових потоків та їх структури; системи показників, що їх характеризують.

- Виявляти вплив факторів на кінцевий фінансовий результат підприємства: облікової політики підприємства, методів нарахування амортизації основних засобів, створення резервів, оцінки запасів.

- Виявляти вплив зміни фінансових ресурсів від операційної та інших видів діяльності підприємства на його фінансову стійкість, визначати цільову структуру джерел фінансових ресурсів.

- Аналізувати вплив інфляції на основні статті балансу та виявляти залежність показників фінансової стійкості, платоспроможності, економічної і фінансової рентабельності

від співвідношення власних та запозичених коштів.

- Аналізувати фінансові ризики: тривалість періоду ризику; ризиковані суми коштів; обсяги збитків за відповідними зобов'язаннями, які можуть виникати у майбутньому.

- Здійснювати оперативний і перспективний цільовий аналіз, спрямований на виявлення ознак кризового стану підприємства, оцінку загрози його банкрутства та можливостей подолання кризи.

Планово-проектні

- Здійснювати прогнозування грошових потоків з метою забезпечення стабільного функціонування підприємств.

- Забезпечувати розробку стратегії управління ефективним розміщенням фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.

- Удосконалювати нормативне забезпечення планування витрат підприємства і його структурних підрозділів на основі систематизації діючих норм, визначення їх функціонального призначення при розробці бюджетів.

- Розраховувати показники надлишку (дефіциту) грошових коштів, з метою забезпечення оптимального рівня фінансової стійкості та фінансової рівноваги підприємства.

- Розробляти нові підходи щодо методики діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства, визначати принципи формування системи оціночних показників – індикаторів.

- Розробляти схему послідовності дій з управління ризиками з метою запобігання негативного впливу на фінансовий стан підприємства, що сприятиме своєчасній реалізації заходів по зниженню рівня фінансових втрат.

- Визначати напрями діяльності підприємства на перспективу: підвищення якості продукції, досягнення ефективності виробництва при найменших витратах, підвищення рентабельності виробництва, зниження собівартості продукції.

- Прогнозувати фінансовий стан підприємства, визначати шляхи забезпечення беззбиткової діяльності та запобігання банкрутству.

Організаційні

- Вдосконалювати методику оцінки фінансової стійкості підприємств, визначати обсяги коштів від основної діяльності, доцільність здійснення капітальних та фінансових інвестицій, необхідність запозичення коштів та напрями ефективного використання прибутку.

- Уточняти систему фінансових показників та схему аналізу економічного розвитку підприємства, показники тривалості операційного та фінансового циклу, синхронності надходжень та витрат грошових коштів.

- Забезпечувати реалізацію амортизаційної політики на підприємстві на основі вибору методу нарахування амортизаційних відрахувань та забезпечення їх цільового використання.

- Приймати оперативні і обґрунтовані управлінські рішення щодо підвищення ефективності виробництва, забезпечення конкурентоспроможності продукції.
- Забезпечувати впровадження управлінської технології (бюджетування) з метою підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємств.

Контрольні

- Забезпечувати ефективне управління дебіторською заборгованістю підприємств: розробляти індивідуальні умови комерційного кредитування підприємств, оцінювати вплив чинників на обсяги дебіторської заборгованості, здійснювати контроль за поточними обсягами дебіторської заборгованості, обґрунтовувати можливості її рефінансування.

- Управляти запасами урахуваючи специфіку функціонування підприємств: застосовувати логістичні підходи до контролю за обсягами запасів, розмежовувати функції між структурними підрозділами підприємства щодо управління запасами.

- Здійснювати контроль за ефективністю системи антикризового фінансового управління, визначати вплив антикризових заходів на основні фінансові параметри підприємства.

- Контролювати відповідність стимулів менеджерів рівню виконання плану антикризових заходів та прийняття ними оптимальних управлінських рішень.

Обліково-статистичні

- Застосовувати методичні прийоми перерахунку статей балансу з метою їх аналізу і порівняння, що дозволяє виявляти вплив окремих факторів на структуру майна та джерела його фінансування на підприємствах.

- Використовувати багатофакторні кореляційно-регресійні моделі, які дозволять здійснювати оперативне регулювання структури витрат загального бюджету підприємства.

- Здійснювати систематичну вибірку показників з метою виявлення закономірностей формування типів фінансової стійкості підприємства за наявної комбінації різних факторів.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни “Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу” характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 –Тематичний план лекційних занять

Шифри модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та навчальних елементів (НЕ)	Модулі, змістові модулі, навчальні елементи	Обсяг лекційних занять, год.	Література
1	2	3	4
М 1	Теоретичні засади фінансового менеджменту у сфері бізнесу.	8	
ЗМ 1 НЕ 1.1 НЕ 1.2 НЕ 1.3 НЕ 1.4	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту у сфері бізнесу Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу як система управління фінансами підприємств. Функції фінансового менеджменту і їх сутність. Об’єкти і базові показники фінансового менеджменту і методика їх визначення. Стратегія і тактика фінансового менеджменту	1	3,5,10,11,12, 15,20,22,25, 26,27,31
ЗМ 2 НЕ 2.1 НЕ 2.2 НЕ 2.3 НЕ 2.4	Система забезпечення фінансового менеджменту у сфері бізнесу Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Сутність і класифікація зовнішньої інформації і її застосування у фінансовому менеджменті. Внутрішня інформаційна база для прийняття управлінських рішень. Користувачі внутрішньої інформації.	1	3,5,10,11,12, 15,17,19,20, 22
ЗМ 3 НЕ 3.1 НЕ 3.2 НЕ 3.3	Управління грошовими потоками: Сутність і класифікація грошових потоків Вхідні грошові потоки, їх класифікації і задачі управління Вихідні грошові потоки, їх склад і особливості у управлінні	2	3,5,10,11,12, 15,17,19,20, 22,28,29,31
ЗМ 4 НЕ 4.1 НЕ 4.2 НЕ 4.3 НЕ 4.4	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Сутність визначення вартості грошей у часі Майбутня вартість грошей, її визначення і застосування у фінансових розрахунках Теперішня вартість грошей, її визначення Ануїтет, сутність, види, особливості у визначенні	2	3,5,10,11,12, 14,15,17,19, 20,24, 32,37

ЗМ 5 НЕ 5.1 НЕ 5.2 НЕ 5.3 НЕ 5.4 НЕ 5.5 НЕ 6.5	Управління прибутком Прибуток як об'єкт фінансового менеджменту. Задачі управління прибутком. Управління операційним прибутком. Управління операційними витратами. Ціна як фактор формування поточних грошових витрат і формування фінансових результатів. Гранична корисність товару і ціна підприємства. Управління прибутком від інвестиційної діяльності.	1	3,5,6,10,11,12, 15,17,18,19, 20,21,22,23, 28,29,30
ЗМ 6 НЕ 6.1 НЕ 6.2 НЕ 6.3 НЕ 6.4 НЕ 6.5 НЕ 6.6	Управління активами Активи підприємства як об'єкт фінансового менеджменту Необоротні активи, їх класифікація і політика управління Оборотні активи, джерела формування і політика управління Управління оборотними запасами Управління дебіторською заборгованістю Управління грошовими коштами	1	2,3,5,6,8, 10,11,12, 15,20,22,25
М 2	Практична частина фінансового менеджменту на мікрорівні	10	
ЗМ 7 НЕ 7.1 НЕ 7.2 НЕ 7.3 НЕ 7.4 НЕ 7.5 НЕ 7.6	Вартість і оптимізація структури капіталу Капітал підприємства як об'єкт фінансового менеджменту Види капіталу підприємства та їх характеристика Власний капітал підприємства, його форми, їх характеристика і політика управління Позичковий капітал і політика управління Вартість і структура капіталу Оптимізація структура капіталу	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,19,20, 22,25,26,27
ЗМ 8 НЕ 8.1 НЕ 8.2 НЕ 8.3	Управління інвестиціями Сутність інвестицій та їх класифікація Управління реальними інвестиціями Управління фінансовими інвестиціями	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,19,20, 22,25
ЗМ 9 НЕ 9.1 НЕ 9.2 НЕ 9.3 НЕ 9.4 НЕ 9.5	Управління фінансовими ризиками Поняття ризику, види ризиків та їх класифікація Поняття і види фінансових ризиків Вимірювання фінансових ризиків Політика управління фінансовими ризиками Методи нейтралізації фінансових ризиків	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,18,19, 20,22,25
ЗМ 10 НЕ 10.1 НЕ 10.2 НЕ 10.3	Аналіз фінансових звітів Фінансова звітність як основа прийняття фінансових рішень Бухгалтерський баланс, його значення та роль у фінансовому менеджменті. Аналіз основних показників консолідованої фінансової звітності	2	3,4,5,7,8,9, 10,11,12,13, 15,17,19,20, 22,25,27, 31
ЗМ 11 НЕ 11.1	Внутрішньофірмове прогнозування Прогнозування — основа фінансового	1	3,5,7,8,9,10, 11,12,13,

НЕ 11.2	планування на підприємстві		15,17,19,20, 22,25
НЕ 11.3	Сутність стратегічного планування на підприємстві Бюджетування в фінансовому управлінні підприємством		
ЗМ 12	Антикризове фінансове управління підприємством:	1	3,5,7,8,9,10, 11,12,13,14, 15,16,17,19 20,22,25
НЕ 12.1	Сутність та основні елементи антикризового фінансового управління.		
НЕ 12.2	Фінансова санація як складова антикризового фінансового управління.		
НЕ 12.3	Оцінка ефективності антикризового фінансового управління		
Всього:		18	

Загальна кількість модулів дисципліни:

М1	ЗМ1-ЗМ6
М2	ЗМ7-ЗМ12

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифри модулів та занять	Назви модулів та теми занять	Обсяг занять, год.	Література
1	2	3	4
М 1	Теоретичні засади фінансового менеджменту у сфері бізнесу	16	
ЗМ 1	Теоретичні основи фінансового менеджменту у сфері бізнесу	1	3,5,10,11,12, 15,20,22,25, 26,27,31
ЗМ 2	Система забезпечення фінансового менеджменту у сфері бізнесу	1	3,5,10,11,12, 15,17,19,20, 22
ЗМ 3	Управління грошовими потоками на підприємстві	2	3,5,10,11,12, 15,17,19,20,
ЗМ 4	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	3,5,10,11,12, 14,15,17,19, 20,24, 32,37
ЗМ 5	Управління прибутком	1	3,5,10,11,12, 14,15,17,19, 20,24, 32,37
ЗМ 6	Управління активами	1	3,5,6,10,11,12, 15,17,18,19, 20,21,22,23, 28,29,30
М 2	Практична частина фінансового менеджменту на мікрорівні	8	
ЗМ 7	Вартість і оптимізація структури капіталу	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13,15,17, 19,20,22,25
ЗМ 8	Управління інвестиціями	2	2,3,5,6,8,10,11, 12,15,20,22,25
ЗМ 9	Управління фінансовими ризиками	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,19,20, 22,25,26,27
ЗМ 10	Аналіз фінансових звітів	2	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,19,20,
ЗМ 11	Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	1	3,5,7,8,9,10, 11,12,13, 15,17,18,19,
ЗМ 12	Антикризове фінансове управління підприємством	1	3,5,7,8,9,10, 11,12,13,
Всього		18	

3.3 Зміст самостійної та індивідуальної роботи студентів

З метою повноцінного і глибшого опанування дисципліни, студенту надається час з можливістю самостійної та індивідуальної роботи для:

- підготовки до семінарських занять шляхом вивчення матеріалу, викладеного в конспекті та в рекомендованій літературі;
- опрацювання необхідної літератури (в т.ч. нормативно-законодавчих актів, періодичних видань, наукових статей) по тих питаннях, які не вивчаються аудиторно;
- підготовка рефератів з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, отриманих в процесі вивчення окремих тем та питань, що виносяться на самостійне опрацювання;
- вивчення окремих питань дисципліни шляхом підготовки конспекту;
- складання самостійно вивченого матеріалу у вигляді усного та письмового опитування, тестування, представлення реферату, пошукових робіт.

3.3.1 Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів передбачає 2 форми: вивчення окремих питань, які не розглядаються на лекціях та написання рефератів за однією з запропонованих тем на вибір студента. В ході самостійної роботи студенту необхідно опрацювати рекомендовану літературу, при цьому особливу увагу слід звернути на спеціальну літературу, яка стосується теми, а саме: періодичні видання, нормативно-законодавчі акти, наукові статті. Результати роботи з літературою оформляються у вигляді конспекту (по питаннях, які виносяться на самостійне вивчення) та реферату за обраною темою.

Студент може зустрітися з таким положенням, коли в економічній літературі немає єдиної точки зору з питань, які досліджуються. В цьому випадку слід навести думки кількох авторів, дати критичну оцінку їх точок зору та одночасно викласти власні погляди з даного питання. Це допомагає більш глибоко засвоїти матеріал. Особливо важливим при самостійному вивченні питань та написанні рефератів є урахування змін, які дуже часто мають місце у фінансовому законодавстві.

Обсяг реферату має бути в межах 10-15 сторінок стандартного формату А4.

Робота над рефератом включає такі етапи: вибір теми, підбір спеціальних літературних джерел та фактичного статистичного матеріалу; консультація з викладачем; передача реферату викладачу для оцінювання і на основі матеріалів реферату зробити усний виступ перед студентами всієї групи.

Реферат повинен бути написаний чітким розбірливим почерком, грамотно і охайно або набраний на комп'ютері. Слід уникати в роботі книжкових висловів і фраз. Необхідно самостійно формулювати свої думки, не допускаючи повторень, уважно стежити за тим, щоб у роботі не було суперечностей між окремими її положеннями та застарілих недіючих норм податкового законодавства. Не приймаються реферати, які виконані на основі матеріалів одного літературного джерела.

Реферат повинен охопити не лише висвітлення відповідної інформації, але й обов'язково повинно бути вказано ставлення до неї того, хто готує реферат.

Таблиця 4 – Зміст графічних, розрахункових, контрольних робіт, рефератів, питань для самостійного вивчення

Шифр модулів, змістових модулів	Назви модулів та теми занять	Обсяг самостійної роботи, год	Форма звітності
М 1	Теоретичні засади фінансового менеджменту	27	
ЗМ 1	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту у сфері бізнесу Питання для самостійного опрацювання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегія і тактика фінансового менеджменту. 2. Фінансова стратегія як система довгострокових цілей діяльності підприємства. 3. Формування фінансової стратегії та його етапи. 4. Фінансова політика як складова фінансової стратегії. Тематика рефератів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-економічні заходи забезпечення реалізації фінансової стратегії. 2. Оцінка ефективності фінансової стратегії. 3. Стратегічний фінансовий менеджмент. 4. Оперативно-тактичний фінансовий менеджмент. 	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 2	Система забезпечення фінансового менеджменту у сфері бізнесу Питання для самостійного опрацювання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. 2. Значення та вимоги до фінансової звітності. 3. Принципи побудови фінансової звітності. Тематика рефератів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Система показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формується із зовнішніх джерел, їх класифікація. 2. Система показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формується із внутрішніх джерел, їх класифікація. 	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 3	Управління грошовими потоками. Питання для самостійного опрацювання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструментарій управління грошовими потоками. 2. Необхідність управління грошовими потоками та принципи його організації. 3. Політика управління грошовими потоками: її обґрунтування та реалізація. 4. Детермінанти політики управління грошовими потоками. 5. Кількісна оцінка грошових потоків. Тематика рефератів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління операційними грошовими потоками, та його особливості. 2. Управління операційними грошовими потоками підприємства на основі касового розриву. 3. Управління інвестиційними та фінансовими грошовими потоками та їх його особливості. 	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 4	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Питання для самостійного опрацювання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках. 	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект,

	<p>2. Моделі, що використовуються для аналізу грошових коштів.</p> <p>3. Оцінка майбутньої вартості наявних грошових коштів на основі використання складного процента.</p> <p>4. Ануїтет: звичайний та авансовий. Розрахунок майбутньої вартості звичайного ануїтету.</p> <p>5. Розрахунок майбутньої вартості авансового ануїтету.</p> <p>Тематика рефератів:</p> <p>1. Визначення теперішньої вартості грошей у фінансових розрахунках.</p> <p>2. Дисконтування як форма визначення вартості грошових потоків в часі.</p> <p>3. Моделі дисконтування та їх характеристика.</p> <p>4. Дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням простого і складного процентів</p>		реферат
ЗМ 5	<p>Управління прибутком</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <p>1. Управління формуванням доходів.</p> <p>2. Основні складові та завдання управління формуванням доходів суб'єкта підприємництва.</p> <p>3. Управлінські фінансові рішення щодо визначення обсягів реалізації та формування цінової політики підприємства.</p> <p>4. Фактори, що впливають на рівень попиту.</p> <p>Тематика рефератів:</p> <p>1. Управління використанням прибутку.</p> <p>2. Використання прибутку підприємства залежно від організаційно-правової форми та форми власності.</p> <p>3. Вплив використання прибутку на забезпечення фінансової стійкості та розвиток підприємства.</p> <p>4. Дивідендні виплати та дивідендна політика. Капіталізація прибутку підприємства</p>	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 6	<p>Управління активами</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <p>1. Управління грошовими коштами.</p> <p>2. Визначення оптимальної потреби в грошових коштах.</p> <p>3. Управління дебіторською заборгованістю.</p> <p>4. Розробка кредитної політики щодо покупців продукції.</p> <p>5. Стратегія фінансування оборотних активів. Моделі фінансування поточних активів.</p> <p>Тематика рефератів:</p> <p>1. Оцінювання ефективності управління оборотними і необоротними активами.</p> <p>2. Показники оцінки.</p> <p>3. Напрями удосконалення ефективності управління.</p>	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
М 2	Практична частина фінансового менеджменту на мікрорівні	27	
ЗМ 7	<p>Вартість і оптимізація структури капіталу</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <p>1. Управління позичковим капіталом.</p> <p>2. Форми позичкового капіталу.</p> <p>3. Оцінка вартості позичкового капіталу.</p> <p>4. Мета та задачі управління позичковим капіталом.</p> <p>5. Політика управління позичковим капіталом.</p> <p>6. Оцінка ефективності використання позичкового капіталу.</p> <p>Тематика рефератів:</p> <p>1. Ліверидж в управлінні активами підприємства.</p>	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Види лівериджу та їх характеристика. 3. Роль лівериджу в управлінні активами підприємства. 4. Теорії структури капіталу (традиційний, компромісний та сигнальний підходи) 		
ЗМ 8	<p>Управління інвестиціями</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інвестиційні проекти, їх класифікація та методи оцінювання. 2. Значення інвестиційного проекту в управлінні капітальними інвестиціями. Вибір інвестиційних проектів. 3. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів. 4. Прогнозування ефективності довгострокових інвестицій та методи їх оцінки (розрахунок строку окупності, розрахунок індексу рентабельності, визначення чистого приведеного ефекту, визначення внутрішньої норми дохідності) <p>Тематика рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління фінансовими інвестиціями. 2. Фінансові інвестиції як форма використання тимчасово вільного капіталу. Форми здійснення фінансових інвестицій. 3. Портфель фінансових інвестицій як об'єкт управління. Типи портфельів інвестицій, Завдання, способи управління портфелем інвестицій. 4. Методичні підходи та моделі оцінки фінансових інвестицій. 	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 9	<p>Управління фінансовими ризиками</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії прийняття управлінських фінансових рішень в умовах невизначеності. 2. Концепції організації управління ризиками. Оцінка максимального можливого рівня негативного відхилення. 3. Оцінка найбільш імовірного негативного відхилення. Оцінка відхилення, приведеного на ризик. <p>Тематика рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель управління фінансовими ризиками та її сутність. 2. Фактори формування моделі управління фінансовими ризиками. Структура моделі управління ризиками. Ідентифікація ризиків. 3. Фактори, що визначають базові характеристики операційних, інвестиційних, фінансових ризиків. 4. Системний ризик як результат впливу окремих факторів: ринок цінних паперів, варіаційний фактор; ринкова капіталізація; зміна процентних ставок; імовірність дефолту. 5. Кількісні показники, що використовуються в моделі управління ризиками. 	4	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 10	<p>Аналіз фінансових звітів</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова звітність, її склад та характеристика як основи прийняття фінансових рішень. 2. Аналіз основних її показників. <p>Тематика рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні індикатори -- балансу підприємства, звітів про фінансові результати, про рух грошових коштів, про власний капітал – в управлінні фінансами суб'єктів господарювання. 2. Консолідована фінансова звітність. 	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат

	3. Аналіз основних її показників для фінансового менеджменту.		
ЗМ 11	<p>Внутрішньофірмове прогнозування та планування</p> <p>Питання для самостійного опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетування в управлінні підприємством. Сутність бюджетування як управлінської технології розробки планів підприємства. 2. Організаційна і фінансова структура підприємства та їх вплив на бюджетування. 3. Формування центрів фінансової відповідальності. <p>Тематика рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання операційних та фінансових бюджетів підприємством (основні операційні, допоміжні та спеціальні бюджети). 2. Розробка фінансових бюджетів на підприємстві. 3. Зведений бюджет – основний фінансовий план підприємства. Розробка зведеного бюджету. 4. Система контролю за формуванням і використанням зведеного бюджету підприємства. 	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
ЗМ 12	<p>Антикризове фінансове управління підприємством</p> <p>Тематика рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова санація як складова антикризового управління. 2. Мобілізація внутрішніх і зовнішніх фінансових джерел оздоровлення підприємств. 3. Санаційна спроможність підприємства та її критерії. 4. Санаційний аудит його мета та завдання. Структурно-логічна схема плану санації. 5. Контроль за реалізацією плану санації. 	5	Усне та письмове опитування, тестування, конспект, реферат
Всього:		54	

2.5 Мета вивчення і завдання змістових модулів дисципліни

Шифр модулів	Мета діяльності і зміст уміння	Примітка
М 1	Теоретичні засади фінансового менеджменту у сфері бізнесу.	
ЗМ 1	<p>Засвоєння базових знань з управління фінансами підприємств; Здатність і вміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел Систематизувати інформацію для прийняття управлінських фінансових рішень; Здатність застосовувати методики визначення базових показників фінансового менеджменту Обґрунтовувати стратегію і тактику фінансового менеджменту і формувати фінансову політику підприємства.</p>	
ЗМ 2	<p>Засвоєння базових знань з управління фінансами підприємств. Здатність до аналізу і синтезу інформації щодо побудови оптимальної системи забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві. Здатність формувати на підприємстві ефективну модель організації фінансового менеджменту; Здатність використовувати діючий механізм інформаційної системи фінансового управління створювати умови для посилення інвестиційної привабливості підприємства; Засвоєння базових знань з формування центрів фінансової відповідальності</p>	
ЗМ 3	<p>Здатність визначення грошових потоків за видами діяльності і у цілому по підприємству. Навички оптимізації і прогнозування грошових потоків підприємства за видами діяльності. Уміння розробляти пропозиції щодо удосконалення управління грошовими потоками на підприємстві.</p>	
ЗМ 4	<p>Здатність визначення вартості грошей часі. Навички вибору і використання методів визначення зміни вартості грошей у часі у фінансових розрахунках і при прийнятті фінансових управлінських рішень. Здатність обґрунтовувати управлінські фінансові рішення з урахуванням зміни вартості грошей у часі.</p>	
ЗМ 5	<p>Здійснювати управління витратами різними методами (таргет-костінг, одно- та багатоступінчастий директ-костінг, АВС-аналіз, бенчмаркінг, СVP-аналіз). Контролювати динаміку ключових фінансових показників ефективності діяльності, орієнтованих на результат і на вартість підприємства.. Уміння розробляти пропозиції щодо удосконалення управління формуванням і використанням прибутку на підприємстві.</p>	
ЗМ 6	<p>Здатність застосовувати методичний апарат визначення оптимальної потреби в оборотних активах на підприємстві; Уміння розробляти пропозиції щодо удосконалення управління формуванням і використанням прибутку на підприємстві. Здатність визначати напрями стратегії фінансування оборотних активів підприємства; Уміння застосовувати методичний інструментарій оцінювання необоротних активів підприємства у контексті придатності їх до</p>	

	<p>використання, інтенсивності оновлення, й ефективності використання.</p> <p>Здатність забезпечувати ефективне управління дебіторською заборгованістю підприємств: розробляти індивідуальні умови комерційного кредитування підприємств, оцінювати вплив чинників на обсяги дебіторської заборгованості, здійснювати контроль за поточними обсягами дебіторської заборгованості, обґрунтовувати можливості її рефінансування.</p> <p>Уміння управляти запасами ураховуючи специфіку функціонування підприємств: застосовувати логістичні підходи до контролю за обсягами запасів, визначати оптимальний обсяг запасів підприємства.</p>	
М 2	Практична частина фінансового менеджменту на мікрорівні	
ЗМ 7	<p>Здатність розробляти заходи щодо забезпечення ефективної структури капіталу.</p> <p>Уміння розробляти пропозиції щодо удосконалення управління формуванням і використанням капіталу підприємства.</p> <p>Здатність використовувати методи і прийоми формування власного капіталу підприємства;</p> <p>Уміння прогнозувати вплив факторів зовнішнього оточення на формування власного капіталу підприємств;</p> <p>Знання з оптимізації структури капіталу та ефекту фінансового левериджу.</p>	
ЗМ 8	<p>Здатність оцінювати інвестиційні проекти та обґрунтовувати джерела їх фінансування.</p> <p>Уміння визначати залежність інвестиційної стратегії підприємства від стадії його життєвого циклу, зміни вартості підприємства та ін.</p> <p>Здатність оцінювати та управляти фінансовими інвестиціями підприємства.</p>	
ЗМ 9	<p>Вміння оцінювати величину фінансових ризиків.</p> <p>Здатність розробляти заходи щодо нейтралізації фінансових ризиків.</p>	
ЗМ 10	<p>Здатність до аналізу та синтезу внутрішньої фінансової інформації як основи прийняття фінансових рішень;</p> <p>Уміння здійснювати контроль прибутковості, ліквідності та платоспроможності підприємства, його філій та дочірніх фірм.</p> <p>Вміння розраховувати та оцінювати динаміку ключових фінансових показників ефективності діяльності, орієнтованих на результат і на вартість підприємства.</p>	
ЗМ 11	<p>Вміння розраховувати статті фінансового плану підприємства.</p> <p>Вміння здійснювати внутрішньо фірмове бюджетування із встановленням структури управління зведеними бюджетами підприємства;</p> <p>Контролювати виконання бюджетів підприємства та виявляти причини відхилення фактичних даних від планових.</p>	
ЗМ 12	<p>Вміння оперувати методами фінансового оздоровлення підприємства.</p> <p>Вміння виявляти ознаки неплатоспроможності підприємства.</p> <p>Знання щодо застосування прийомів та методів санаційного аудиту.</p> <p>Вміння проводити оцінку ймовірності банкрутства підприємств на основі моделей однофакторного та багатофакторного дискримінантного аналізу.</p>	

3. Навчально-методичне забезпечення дисципліни Рекомендована література

Основна література

1. Бланк И.А. Управление использованием капитала, - К.: Ника-Центр, Эльга, 2010
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджента, М., 2013.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр, 1998
4. Бланк И.А. Управление формированием капитала. К.: Ника-Центр, 2000
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. К.: Ника-Центр, Эльга, 2006.
6. Бланк И.А. Управление активами, - К.: Ника-Центр, 2000
7. Бригхем Ю., Эрхардт М. Финансовый менеджмент 10-е изд. (Пер. с англ. Под. К.э.н. Е.А. Дорофеева СПб.: Питер, 2013-960 с.
8. Бригхем Е.Ф. Основы финансового менеджменту. – К., 2013 р.
9. Ван Хорн, Джеймс К., С., Вахович Основы финансового менеджмента.- М.: ООО «И.Д. Вилямс», 2011. – 1232 с.
10. Калінеску Т.В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник.- Луганськ.: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2010. - 372 с.
11. Ковалев В.В. «Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности.» М.: - 2013
12. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / Т. І. Лепейко, О. М. Миронова, К. В. Кривобок та ін. ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : Вид-во ХНЕУ, 2012. - 291 с.
13. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / В. І. Пазинич, А. В. Шулешко. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 407 с.
14. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі : задачі, тести, тренінги : навч. посібник / Л. Д. Буряк, А. М. Павліковський, Н. Л. Кремпова та ін.; ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2011. - 281 с.
15. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки : навч. посібник / О. Т. Євтух, О. О. Євтух. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 408 с.
16. Фінансовий менеджмент : (математичний інструментарій) : навч. посібник / М. В. Сороківська, О. І. Юсипович. - Львів : Новий Світ, 2011. - 281 с.
17. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна ; Дніпропетровський ун-т економіки та права. - 2-ге вид. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
18. Фінансовий менеджмент : підручник / [А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Вид. 2-ге, без змін. - К. : КНЕУ, 2008. - 535 с.
19. Боди, Цви. Инвестиции : учебник / Цви Боди, Алан Дж. Маркус, Алекс Кейн ; [пер. с англ. Е. Мельник]. – М. : Олимп-Бизнес, 2013. – 994 с.
20. Фінанси підприємств: проблеми і перспективи : монографія : у 3 т. / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т технологій та дизайну ; [М. Д. Білик, С. В. Захарін, Р. І. Заворотній, О. П. Квасова та ін.] ; за ред. М. Д. Білик. – Київ : ПанТот, 2012. – Т. 2 : Фінансові аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. – 277 с.
21. Пазинич В.І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник.- К.: ЦУЛ, 2011. - 406 с.
22. Савчук В.П. Практическая энциклопедия финансовый менеджмент. – «Максимум», 2009. – 884 с.
23. Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецький С.О., Нестеренко Н.В., Салига К.С.. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. -274 с.
24. Финансовый менеджмент для неспециалистов.Под ред. Е.Н. Бондаревского СПб. Питер 2006 – 608 с.
25. Финансовый менеджмент, теория и практика: Ученик/Под ред.. Е.С.Стойановой – 4-е узд. перераб. и допол. – М.: Узд-во «Перспектива», 1999. – 656 с.
26. Финансовый менеджмент: Ученик / Под ред.. д.э.н., проф. А.М.Ковалевой. – М.: ИНФРА – М. 2003. – 284 с.

27. Фінансовий менеджмент / Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. – К.: Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
28. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. Видання третє, перероблене; доповнене. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 531 с.
29. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. - К.: Знання, 2009. - 439 с.

Додаткова література

1. Конституція України. Затверджена ВРУ 28.06.1996 р. №254/96-ВР // Відомості ВРУ. – 1996. - №30.
2. Господарський кодекс України // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2003. - №4.
3. Цивільний кодекс України // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2003. - №5.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» №2121-III від 7.12.2000 р. // Відомості ВР. – 2001. - №25.
5. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-1У від 22.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №36.
6. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 13-17
7. Бочаров В.В. Методы финансирования инвестиционной деятельности предприятий. М.: Финансы и статистика, 1998
8. К., Сигел Джоел Г. Финансовый менеджмент, - К.: ИТД «Филин», - 1995
9. Практикум по финансовому менеджменту // под ред.. Е.С.Стойковой, - М.: Перспектива, - 1998
10. Стоянова Е.С., Быкова Е.В., Бланк И.А. Управление оборотным капиталом. – М.: «Перспектива», 2009
11. Этрилл П. Финансовый менеджмент для неспециалистов 4-е изд. / Пер. с англ. под ред. Е.Н.Бондаревской. СПб.: Питер, 2009. – 608 с.

4. Оцінювання знань студентів при вивченні дисципліни

№п/п	Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів	
1	2	3	
1	Засвоєння модулів програмного матеріалу дисципліни: М1 М2	20 15	
2	Засвоєння змістових модулів у відповідності до семінарських та практичних занять: ЗМ1	5	
		ЗМ2	5
		ЗМ3	5
		ЗМ4	5
		ЗМ5	5
		ЗМ6	5
М1	ЗМ7	5	
	ЗМ8	5	
	ЗМ9	5	
	ЗМ10	5	
	ЗМ11		
ЗМ12	5		
3	Виконання самостійної роботи: реферат	5	
	Разом	100	

Підсумкове оцінювання знань студентів в межах залікового кредиту по дисципліні здійснюється за рейтинговою системою оцінки:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни